

Në bazë të nenit 55 alineja 1 i Ligjit për organizim dhe punë të organeve të administratës shtetërore (“ Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë”) nr. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11) dhe në bazë të nenit 25 paragrafi 2 dhe paragrafi 5 i Ligjit për arsim fillor („ Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë”) nr. бр. 103/08, 33/2010, 116/10, 156/10, 18/11, 51/11, 6/12, 100/12 и 24/13), si dhe në bazë të nenit 6 dhe 7 paragrafi 1, alineja 4 i Ligjit për Byronë për zhvillimin e arsimit (“ Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë”) nr. 37/06, 142/08, 148/09, 69/13, 120/13, 148/13), ministri i Arsimit dhe Shkencës e miratoi Programin mësimorë për lëndën Shkenca natyrore për klasën e III të arsimit fillor për vitin shkollor 2020/2021

PROGRAMI ARSIMOR I SHKURTUAR

SHKENCAT NATYRORE

2020

KLASA E TRETË

ARSIMI FILLOR NËNTËVJEÇAR

MINISTRIA E ARSIMIT DHE SHKENCËS
BYROJA E ZHVILLIMIT TË ARSIMIT

Hyrje

Programi i shkurtuar arsimor nga lënda *Shkenca natyrore për klasën e III të Arsimit fillor nëntëvjeçar* themelohet në qëllimet / në rezultatet e pritura të parapara me Programin arsimor të lëndës mësimore që realizohet rregullisht në pajtim me planin e vërtetuar arsimor.

Me programin e shkurtuar mësimor përcaktohen fusha dhe përmbajtje mësimore të caktuara që duhet të realizohen për 159 ditë mësim duke e respektuar fondin javor të orëve të paraparë në programin e rregullt , 2 orë në javë respektivisht 64 orë në vit.

Arsimtari gjatë planifikimit dhe realizimit të njësive mësimore nga Programi mësimor i shkurtuar udhëhiqet nga qëllimet/rezultatet e pritura, nocionet e caktuara , metodat dhe aktivitetet e përcaktuara në programin e mësimin të rregullt.

I Temat dhe njësitë mësimore mësimore

1. Tema: Proceset jetësore (8)

Njësitë mësimore:

1. Grupimi i gjallesave dhe krijesave te gjalla
2. Shenjat e jetës /çka na duhet që të ngelim gjallë
3. Shenjat për jetë TIK
- 4.Ushqyerja dhe lëvizja
- 5.Rritja dhe shumimi
6. Reproduksioni- krijimi i foshnjës
7. Çka mësuam për proceset jetësore
8. Mëso më shumë për reproduksionin

2. Tema: Materialet (11)

Njësitë mësimore:

- 1.Klasifikimi dhe krahasimi i materialeve
- 2.Përdorimi i materialeve
- 3.Hulumtim
- 4.Materiale elastike
- 5.Materiale magnetike dhe forca magnetike
6. A është magnetike?
- 7.Ta studiojmë letrën
8. Cilësia e letrës
- 9.Materialet më të mira për ndërtim
- 10.Hulumtim (më e fortë, më thithëse) i letrës
11. ndërtimi i urave

3.Tema: Bimët që lulëzojnë(11)

Njësitë mësimore:

- 1. Pjesët e bimës**
- 2. Grupimi i bimëve**
- 3. Kultivimi i bimëve**
- 4. Rrënjët dhe kërcëjtë**
- 5. Ndikimi i ujit te bimët**
- 6. Ndikimi i diellit te bimët**
- 7. Ndikimi i nxehtësisë te bimët**
- 8. Shumimi i bimëve /farat dhe bulbusi**
- 9. Si qarkullon uji te bima TIK**
- 10. Çka mësuam për bimët?**
- 11. Të mbjellim bimë në rrethin tonë**

4. Forcat (13)

Njësitë mësimore:

- 1.Shtytjet dhe tërheqjet**
- 2. Lëvizja e objekteve**
- 3.Veprimi i forcave**
- 4.Shtrirja dhe ngjeshja**
- 5. Studimi i sustave**
- 6.Çvarë është fërkimi**
- 7. Studim i fërkimit**
- 8.Sipërfaqe rrëshqitëse**
- 9.Rezistenca e ajrit dhe ujit**
- 10.Përdorimi i mjeteve për matjen e forcës**
- 11.Bëjmë karuselë**
- 12. Të jesh shkencëtar**
- 13. Ejani të fluturojmë XHITA**

5. Tema: Shqisat (10)

Njësitë mësimore:

- 1. Shqisat te njerëzit (Shqisat e mija të çuditshme)**
- 2. Prekja**
- 3. Shija**
- 4. Zbulimi i shijeve të ndryshme**
- 5. Nuhatja**
- 6. Iluzioni optik/shqisa e të pamurit**
- 7. Si mundemi ti përcaktojmë ngjyrat**

- 8. Dëgjimi
- 9. Përdorimi i shqisave tona
- 10. Përsëritje për shqisat

6. Tema: Mirëmbajtja e shëndetit (11)

Njësitë mësimore:

1. Llojet e ushqimit
2. Jeta pa ushqim dhe ujë
3. Proceset jetësore
4. Mirëmbajtja e shëndetit
5. Ushqimi i llojlojshëm
6. Ushqim për udhëtim të gjatë
7. Dhëmbët te njeriu
8. Mirëmbajtja e higjienës orale
9. Llojet e dhëmbëve
10. Dhëmbë të shëndetshëm –
11. Çka mësuam për mirëmbajtjen e shëndetit

3. Udhëzime didaktike

Pikënisje themelore për realizimin e Programit mësimor të shkurtuar nga lënda **Shkencat natyrore** është Programi i rregullt mësimor (qëllimet konkrete, konceptet, veprimtaritë dhe metodat . Realizimi efikas i përmbajtjeve mësimore në këtë Program mësimor , veçanërisht për formimin e koncepteve nga ana e nxënësve varet nga zbatimi i integritimit në mësim. , që do të thotë se gjatë planifikimit ditor /orëve nga lënda Shkenca natyrore maksimalisht të shfrytëzohen mundësitë për integrim me lëndët tjera.

Temat nga Programi i shkurtuar duhet të realizohen gjatë 159 ditëve duke u ndërlidhur dhe plotësuar me njëra-tjetrën, kurse fondi i përcaktuar i orëve sipas temave shërben vetëm si orientim për mësimdhënësin. Nga fondi i përgjithshëm i orëve të parashikuara sipas temave

programore mund të bëhen shmangie të vogla në pajtim me të veçantat e mjedisit ku ndodhet shkolla dhe nevojat individuale të nxënësve. Po kështu, në kuadër të fondit të përgjithshëm të orëve (për 159 ditë) në tema lejohen disa shmangie edhe sa i përket dendurisë së objektivave, përmbajtjeve dhe veprimtarive konkrete. Numri i orëve mund të përshtatet me nevojat e situatës momentale: pandemia me gripin Covid 19 , mënyra e realizimit të mësimit (me prezencë fizike të nxënësve në shkollë ose mësim në distancë) , kushtet e shkollës së caktuar (mjedisit jetësor të nxënësve , statusi i tyre kulturor-shoqëror dhe arsimor, përgatitja paraprake e nxënësve, paisja e shkollës me mjete për incizim dhe realizim të përmbajtjeve mësimore, furnizimi me internet e tjera specifika si që janë Platforma “Eduino”, “Edmodo” e tjera në përputhje me rekomandimet e BZHA. Orët mësimore duhet të realizohen duke i respektuar rekomandimet për sa i përket objektivave, përmbajtjeve arsimore , koncepteve , veprimtarive dhe metodave nga Programi mësimor për klasën e tretë në arsimin fillor nëntëvjeçar.

4. Normativ për kuadrin mësimor

Programin e shkurtuar mësimor e realizon mësimdhënës në pajtim me Normativin për kuadër arsimor të dhënë në Programin e rregullt mësimor.

Programin mësimor të shkurtuar nga lënda: **Shkencat natyrore për klasën e tretë të arsimit fillor nëntëvjeçar për Vitin shkollor 2020/21**, e miratoi :

4. Норматив за наставен кадар

Скратената наставна програма ја реализира наставик согласно нормативот за наставен кадар даден во редовната настава програма

Скратената наставна програма по наставниот предмет Природни науки за трето одделение на деветгодишното основното образование за учебната 2020/21 ја утврди,

Министер за образование и наука

Мила Царовска